

Verslag vergadering Beheerraad Waddengebied

27 februari 2009 te Leeuwarden

gasten:

de heer R. Wijmenga
de heer A.J. Zijlstra

coördinator Servicepunt handhaving (Seph) Wadden (agendapunt 5)
programmamanager Convenant Vaarrecreatie (agendapunt 5)

1. Welkom en agenda

De voorzitter heet twee nieuwe leden van de Beheerraad welkom. De heer Wim Bogaert, het nieuwe hoofd van het waterdistrict Waddenzee en de heer H. Boon, lid dagelijks bestuur Wetterskip Fryslân, taakvelden primaire waterkering en integraal waterbeheer eilanden.

2. Mededelingen

LNV meldt dat de Natura 2000 aanwijzing voor het waddengebied (Waddenzee, Noordzeekustzone en duinen eilanden en een deel van Eems Dollard estuarium) gepubliceerd is. Dat betekent dat de instandhoudingdoelstellingen nu vastgesteld zijn.

3. Concept verslag en Actielijst van 14-11-08

Inhoudelijk: de opmerkingen van RWS (eerder meegestuurd met het vorige verslag) over punt 4, integraal beheer, zijn bij de uitwerking betrokken.

Het verslag wordt met deze aanvullingen vastgesteld.

Actiepuntenlijst:

Nr. 9: Afspraken over handhavingarrangement met nieuwe Officier van Justitie, coördinator Seph.

Er is een afspraak met de Hoofdofficier (Den Haag) om met de nieuwe Hoofdofficier in Groningen te praten en afspraken te maken om dit aan te haken bij de organisatie van het OM in de regio.

Nr. 17: Werkbijeenkomst ten behoeve van de 3e kaartlaag basiskaart, secretaris.

Er hebben 2 nuttige werkbijeenkomsten plaatsgevonden, de kaart staat op de agenda.

Nr. 18: Benoemen agendapunten uit projecten gastheerschap en Handhaving, SBB en coördinator Seph.

Dit heeft geresulteerd in agendapunt 5.

Nr. 19: LNV houdt ruggespraak met Defensie over voorstel om als voorbeeld integraal beheer Razende Bol uit werken.

Dit moet nog gebeuren.

Nr. 20: Opstellen definitieve notitie Integraal beheer van het Wad, secretaris.

Deze notitie staat op de agenda.

4. Integraal Beheer

Algemene ronde: Een aantal leden verwachtte meer duidelijkheid en scherpte in de notitie ten aanzien van de afspraken, taakverdeling en de samenwerking. Hoe verhoudt de notitie zich tot het B&O-plan en het door de coalitie wadden natuurlijk aangedragen stermodel.

De voorzitter geeft aan dat de notitie het perspectief vanuit alle beheerders aangeeft. De notitie beschrijft een groeiproces. Op een aantal terreinen zal de komende tijd flinke ontwikkeling plaatsvinden, bijvoorbeeld ten gunste van het natuurherstelprogramma. Deze ontwikkelingen geven we samen vorm en zullen doorwerken in het beheer. De Beheerraad heeft de taak om een samenhang en gezamenlijkheid in beheer te bewerkstelligen. De notitie sluit goed aan bij het B&O-plan. Het stermodel is in de notitie verwerkt, vergunningverlening en belangenbehartiging worden benoemd.

De bespreking per pagina levert een aantal aanvullingen op:

- per 01-02-09 is er een wijziging in vergunningverlening op basis van de in NB-wet,
- vermelden de beheersoverleggroepen en BAKR, voorbeelden van samenwerking,
- bij de uitwerkingstrajecten expliciet vermelden voor welke problemen en hindernissen oplossingen worden gezocht. Bij het traject natuurherstelprogramma is o.a. het bij elkaar en op 1 lijn brengen van de verschillende visies aan de orde.

Met deze aanvullingen stelt de Beheerraad de notitie als dynamisch werkdocument vast. De notitie kan ter kennisneming naar het RCW.

Actiepunt 21: de notitie gaat ter kennisname naar het RCW.

5. Uitwerking Integraal beheer van het wad: project "gastheerschap" in relatie tot project "versterking samenwerking handhaving".

De voorzitter geeft aan dat twee aspecten vragen om een gesprek in en advies van de Beheerraad:

- A. hoe verder te gaan met de uitwerking van het gastheerschap gezien de wens om te komen tot integraal en afgestemd beheer en het project versterking samenwerking,
- B. is het wenselijk (en mogelijk) om te starten met een pilot en zo ja onder welke voorwaarden.

In het kader van de afspraken in het convenant vaarrecreatie is het concept gastheerschap uitgewerkt. Deze rapportage is niet meegezonden, maar de notitie "analyse gastheerschap irt handhaving" is op basis daarvan opgesteld.

Staatsbosbeheer geeft aan dat het wenselijk is om te bespreken wat er dit jaar nog gedaan kan worden en hoe we de toekomst zien. Zij stelt als trekker van deze afspraak voor om op 3 locaties met een pilot te starten.

Het concept gastheerschap wordt gezien als waardevol. De particuliere terreinbeheerders werken vanuit dit concept. Echter ook de nu al in het gebied aanwezige overheidsdiensten zijn gastheren. Deze diensten worden echter door de recreanten en particuliere terreinbeheerders vooral gezien als sluitstuk van de handhavingketen, toezichthouders met een opsporingsbevoegdheid.

De in het gebied varende diensten zoals RWS en LNV werken intern ook aan versterking van het gastheerschap. Vraag is hoe dit te benutten en verder uit te bouwen is. Immers handhaving (zoals dat door de samenwerkende overheden wordt gedefinieerd) omvat het gehele spectrum van pro-actie, preventie, controle en toezicht tot opsporing.

Geconstateerd wordt dat de in het kader van het convenant vaarrecreatie opgestelde uitwerking een bepaald ideaal plaatje schetst. De uitwerking signaleert het probleem en een aantal witte vlekken en geeft een bepaalde oplossingsrichting. Hierbij worden een aantal kanttekeningen geplaatst: is dit de juiste oplossing, is het realiseerbaar, op welke locaties is het wenselijk en mogelijk is. Op locaties die niet toegankelijk zijn (afgesloten op basis van art 20 Nb wet) lok je met een gastheerpost juist mensen een gesloten gebied in en lok je strafbaar feit uit.

Echter er ligt druk vanuit het convenant om tot concretisering van deze afspraak te komen. Het convenant gaat uit van een bepaald totaal aan samenhangende afspraken waarmee de sturing van de recreatiedruk plaats moet vinden.

Het voorstel van Staatsbosbeheer (de projectleider) is om door middel van een pilot de voorgestelde uitwerking in de praktijk te toetsen. Dat levert ervaring op voor het vervolg.

De Beheerraad concludeert dat als pilot kan dienen:

- gastheerschap via de vogelwachters op de Engelsmanplaat en op de Boschplaat, deze beide locaties worden vanuit SBB verzorgd,
- extra aandacht voor en training in gastheerschap van de mensen van de waddenunit van LNV en RWS,
- voor een pilot op een geheel nieuwe locatie (waar nu geen posten met vogelwachters zijn in het seizoen) geldt in ieder geval als randvoorwaarde dat het dient te gaan om openbare (dus niet afgesloten) kwetsbare gebieden.

De Richel is geheel gesloten gebied en vanuit oogpunt dus niet geschikt. De optie Razende Bol wordt als alternatief geopperd. Deze locatie lijkt interessanter omdat daar een gedeelte openbaar toegankelijk en een gedeelte gesloten is en daar zowel kwetsbare natuur als diverse recreatievormen samen komen.

De invulling van gastheerschap middels een aparte post zal de nodige praktische, vergunningtechnische en financiële problemen met zich meebrengen. Wellicht is het mogelijk om dit via de toch al varende diensten vorm te geven.

LNV heeft een krimpdoelstelling en dat legt beperkingen op, maar RWS geeft aan dat zij bereid is hierover mee te denken.

Bij de pilot dient vooraf duidelijk te zijn welke vragen in de evaluatie beantwoord moeten kunnen worden. Vragen zoals: welke effect heeft het op het gedrag van bezoekers, levert het per saldo een vermindering van verstoring op, welke plaats kan het krijgen in de totale keten.

Aan het eind van het jaar kan de pilot geëvalueerd en de aanpak opnieuw besproken worden met als doel om aan de hand van de evaluatie afspraken te maken over de verdere ontwikkeling van het concept gastheerschap. Dan kan het in het perspectief van de gehele handhavingketen geplaatst te worden en gekoppeld worden aan het traject van versterking van samenwerking in de handhaving.

Actiepunt 22: de resultaten van deze bespreking worden aan de regisseurs recreatie van het RCW overgebracht (voorzitter en secretaris).

6. Integraal natuurherstelprogramma voor het natte wad

De laatste versie van het concept plan van aanpak Natuurherstelprogramma wordt uitgedeeld. De heer Oosterveld is voorzitter van de stuurgroep voor het opstellen van het programma, de heer Hollenga is lid vanuit het RCW. LNV licht toe: het plan van aanpak zal 4 maart a.s. door de minister van LNV worden vastgesteld. Het programma moet begin oktober 2009 gereed zijn en richting en bundeling geven van de initiatieven op het gebied van natuurherstel.

Er moet goed bekeken worden welke projecten al lopen. Het moet aansluiten bij het B&O-plan. Het programma heeft een langere doorlooptijd dan het KRW maatregelenprogramma en het beheerplan Natura 2000. Het vergt draagvlak in het gebied en een inspanningsverplichting.

Voor het opstellen maar met name voor de uitvoering is budget nodig. Daarbij kan ook gedacht worden aan het Waddenfonds, maar ook aan bestaande budgetten bij de verschillende ministeries.

De Beheerraad wordt gevraagd om te adviseren tijdens het opstellen van het programma. Dat past prima bij de taak.

Actiepunt 23: natuurherstelprogramma in mei op de agenda (secretaris).

7. Basiskaart beheer

De afdrucken van de 3 kaartlagen worden uitgedeeld. De notitie "basis kaart beheer" bij de stukken geeft de stand van zaken weer.

Met behulp van de uitkomsten van de werkbijeenkomst en het aangeleverde materiaal is de 3e kaartlaag opgebouwd.

Algemene ronde: complimenten voor wat er nu beschikbaar is. Dank ook aan DLG, Lineke de Jong voor al het werk. De 2e en 3e kaartlaag zijn de belangrijkste.

Bij beheerprojecten en -vraagstukken kunnen we nu deze gegevens benutten.

En paar kleine correcties moeten nog doorgevoerd worden in kaartlaag 1 ten aanzien van domeinen en Landschap Noord Holland als eigenaar.

Afronding: het is verstandig om het overzicht van welke kaarten er zijn en waar ze te raadplegen zijn af te ronden. Dan is voldaan aan de vraag van de Beheerraad voor een basiskaart.

Toegankelijkheid: het is in ieder geval zinnig om kaartlaag 1 en 2 via Trax en via de Watlas makkelijk beschikbaar te maken. Staatsbosbeheer beraadt zich over het aanschaffen van het Trax systeem.

Vervolg: vraag is wel hoe houden wij de kaarten up to date. Kan DLG dit doen voor laag 1 en 2. Zo niet dan wil Staatsbosbeheer bekijken of zij dit kan verzorgen.

8. Maatregelenprogramma Beheer- & Ontwikkelingsplan deel C

De aanzet voor het Maatregelenprogramma wordt uitgedeeld. Hierin zijn de afspraken en agendapunten voor de eerste twee jaren opgenomen. Het RCW-secretariaat is bezig met de inventarisatie van projecten en acties die kunnen bijdragen aan het realiseren van de afspraken.

Hierbij wordt nadrukkelijk ook betrokken welke acties van maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven kunnen bijdragen. Deze vraag zal nog expliciet gesteld worden.

Actiepunt 24: inventarisatievraag t.b.v. maatregelenprogramma uitzetten (secretaris).

Algemene ronde: wie stuurt het maatregelprogramma aan en is er een onderscheid te maken in wettelijke wel en niet verplichte punten. De wettelijk verplichte onderwerpen hebben immers een eigen traject en aansturing. Wat omvat deel B.

De voorzitter geeft aan dat het RCW via de regisseurs deel C aanstuurt. Het gaat daarbij om coördineren, regisseren en waar nodig aanjagen. Dit komt niet in plaats van de eigen verantwoordelijkheid van de verschillende overheden en organisaties. Deel B omvat de concrete uitwerkingen zoals het stroomgebiedbeheerplan KRW, het beheerplan Natura 2000, het Convenant vaarrecreatie en bestemmingsplannen. Dit is als het ware een virtuele kastplank.

De Beheerraad suggereert op dit plan ook de beheersvisie te zetten die er voor de verschillende eilanden en natuurgebieden (van het waddengebied) aan de vaste wal zijn.

9. Diner pensant 5 maart, RCW-Waddenacademie-Beheerraad.

De voorzitter licht toe dat het bij deze bijeenkomst er om gaat om de kennisvragen helder te krijgen. Daarbij gaan we uit van het B&O-plan. Het opstellen van het natuurherstelprogramma is daar een van de afspraken in. Dat kan dus kennisvragen bevatten, benoem ze.

10. Rondvraag

Er zijn geen punten voor de rondvraag.